

Warsztaty językoznawcze: Nowe wyzwania historii języka - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Warsztaty językoznawcze: Nowe wyzwania historii języka
Kod przedmiotu	08.0-WH-T-WJ-NWHJ-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Językoznawstwo
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	trzeciego stopnia z tyt. doktora
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	<ul style="list-style-type: none">dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Konwersatorium	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Przemiany współczesnej humanistyki determinują przeobrażanie się poszczególnych jej dyscyplin. To zjawisko dotyczy również historii języka. Zmianie ulegają cele badawcze, do głosu dochodzą nowe metody. Warsztaty mają w zamierzeniu zapoznać słuchaczy z wyzwaniami (wybranymi), jakie stoją przed nowoczesną historią języka oraz wdrożyć ich do samodzielnego podejmowania analiz z wykorzystaniem nowych paradygmatów badawczych. Tak zorientowane zajęcia pozwolą spojrzeć na dzieje polszczyzny w ścisłym połączeniu z jej użytkownikami i zaakcentować jej funkcje jako narzędzia społecznej komunikacji, tworzywa kultury, zwierciadła procesów poznawczych. Tym samym zajęcia ukażą historię języka jako dyscyplinę par excellence humanistyczną.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Tradycyjne i nowe narzędzia w warsztacie historyka języka.
2. Podstawa materiałowa badań. Problem źródeł jako czynnik determinujący zakres i wyniki badań historycznojęzykowych.
3. Nowe paradygmaty w językoznawstwie historycznym – wzajemne oddziaływanie, możliwości i ograniczenia.
 - Przełom komunikacyjny w lingwistyce historycznej.
 - Perspektywa socjolingwistyczna w badaniach diachronicznych.
 - Diachronia wobec gatunków mowy.
 - Lingwistyka kulturowa, czyli konceptualizacja wiedzy o świecie w przeszłości.
 - Dyskurs – najnowszy przedmiot badań językoznawstwa diachronicznego.

Metody kształcenia

Wykład konwersacyjny, heureka, praca w grupach, praca z tekstem, praca z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Doktorant ma umiejętności związane z metodologią i metodyką prowadzenia badań naukowych pozwalające na rozwiązywanie skomplikowanych zagadnień naukowych oraz na wniesienie własnego oryginalnego wkładu do badań językoznawczych	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_U02 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna • praca pisemna • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium
Doktorant ma zaawansowaną wiedzę na temat problematyki obszarów badawczych w zakresie językoznawstwa, jego działów i kierunków, a także na temat miejsca i znaczenia językoznawstwa w systemie nauk	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_W01 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium
Doktorant wykazuje krytyczne rozumienie swojego wkładu w rozwój językoznawstwa, ma świadomość poziomu własnych koncepcji badawczych	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_K01 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • odpowiedź ustna • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium
Doktorant potrafi na poziomie zaawansowanym diagnozować zjawiska z zakresu językoznawstwa w oparciu o wiedzę z różnych źródeł i formułować na tej podstawie krytyczne sądy	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_U01 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium
Doktorant ma zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu metodologii językoznawstwa, obejmującą najnowsze osiągnięcia nauki i pozwalającą na prowadzenie badań naukowych	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_W02 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium
Doktorant zna na poziomie zaawansowanym terminologię językoznawczą	<ul style="list-style-type: none"> • KJ3_W08 	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna • prezentacja analizy tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Obecność na zajęciach, aktywny udział w zajęciach, głos w dyskusji, prezentacja analizy tekstu, pozytywna ocena z egzaminu końcowego.

Literatura podstawowa

Wybory tekstów źródłowych

Borawski S., Furdal A., *Wybór tekstów do historii języka polskiego*, Warszawa 1980.

Skubalanka T., Wojtak M., Bartmiński J., *Wybór tekstów nowopolskich z XVIII-XX wieku*, cz. 1-3, Lublin 1978.

Siatkowska E., *Wybór tekstów zachodniosłowiańskich w ujęciu porównawczym*, Warszawa 1991.

Taszycki W., *Wybór tekstów staropolskich XVI-XVIII wieku*, Warszawa 1969.

Vrtel-Wierczyński S., *Wybór tekstów staropolskich. Czasy najdawniejsze do roku 1543*, Warszawa 1977.

Wybór tekstów z dziejów języka polskiego. Do połowy XIX w., red. M. Cybulski, Łódź 2015.

Wybór tekstów z dziejów języka polskiego. Od połowy XIX w., red. M. Cybulski, Łódź 2015.

Wydra W., Rzepka W. R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do r. 1543*, Wrocław 1984.

Opracowania

Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki*, Wrocław 1995.

Badania historycznojęzykowe. Stan, metodologia, perspektywy, red. B. Dunaj, M. Rak, Kraków 2011.

Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska S., *Tekstologia*, Warszawa 2009.

Borawski S., *Podstawy idei poznawczej studiów nad dziejami używania języka. Esej o diachronii*, [w:] *Rozprawy o historii języka polskiego*, red. S. Borawski, Zielona Góra 2005.

Lubaś W., *Studia socjolingwistyczne*, Opole 2013.

Perlin J., *Metodologia językoznawstwa diachronicznego*, Warszawa 2004.

Tekst i dyskurs, red. Z. Bilut-Homplewicz, Warszawa 2009.

Wierzbicka A., *Język – umysł – kultura*, Warszawa 1999.

Witosz B., *Dyskurs i stylistyka*, Katowice 2009.

Witosz B., *Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki*, Katowice 2005.

Literatura uzupełniająca

Borawski S., *Odmiana języka i gatunek mowy jako pojęcia sterujące w opisie dziejów języka*, [w:] *Zielonogórskie seminaria polonistyczne 2005*, red. S. Borawski, M. Hawrysz, Zielona Góra 2006, s. 11-30.

Cybulski M., *Obyczaje językowe dawnych Polaków. Formuły werbalne w dobie średniopolskiej*, Łódź 2003.

Dubisz S., *Polski dyskurs odrodzeniowy – kultura, polityka, religia, język*, „Przegląd Humanistyczny” 2004, nr 4, 26-42.

Hawrysz M., *Język miejskiej wspólnoty Opola na przełomie XVII i XVIII wieku. Studium pragmalingwistyczne „Księgi wójtowskiej”*, Wrocław 2003.

Hawrysz M., *Polemiczna twórczość Marcina Czechowica w perspektywie genologii lingwistycznej*, Zielona Góra 2012.

Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy, red. Z. Bilut-Homplewicz, W. Czachur, M. Smykała, Wrocław 2009.

Młynarczyk E., *Polskie słownictwo handlowe XVI i XVII wieku (na materiale krakowskich ksiąg praw miejskich i lustracji królewskiej)*, Kraków 2010.

Niewiara A., *Kształty polskiej tożsamości. Potoczny dyskurs narodowy w perspektywie etnolingwistycznej (XVI–XX w.)*, Katowice 2009.

Piotrowska A., *Zmysły a procesy mentalne. Historia słownictwa z rodziny czasownika baczyć w języku polskim*, Warszawa 2009.

Rejter A., *Kształtowanie się gatunku reportażu podróżniczego w perspektywie stylistycznej i pragmatycznej*, Katowice 2000.

Rejter A., *Leksyka ekspresywna w historii języka polskiego. Kulturowo-komunikacyjne konteksty potoczności*. Katowice 2006.

Rzepka W.R., Walczak B., *Socjolekt szlachecki XVII wieku [w:] Barok w polskiej kulturze, literaturze i języku*, Krakowie 1987, red. M. Stępień i S. Urbańczyk, Warszawa 1992, s. 179-199.

Siuciak M., *Kształtowanie się kategorii gramatycznej liczebnika w języku polskim*, Katowice 2008.

Siuciak M., *Przejawy dyskursu publicznego w dawnych tekstach prawnych*, „Język Polski” 2011, z.1, s. 50-57.

Stąpor I., *Kształtowanie się normy dotyczącej fleksji liczebników polskich od XVI do XIX wieku*, Warszawa 2008.

Tekst. *Problemy teoretyczne*, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.

Umińska-Tytoń E., *Poliszczyzna dziewiętnastowiecznych salonów*, Łódź 2011.

Woźniak E., 2007, *Ofiary i krzywdziciele. Studium postaci w przedtrydenckim piśmiennictwie pasyjnym*, Łódź.

Zajda A., *Staropolska terminologia prawnicza*, Kraków 1990.

Żydek-Bednarczuk U., *Wprowadzenie do lingwistycznej analizy tekstu*, Kraków 2005.

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 20-09-2017 15:32)